

История

Автор: Владимир Попов

Битката в Тевтобургската гора

През 9 г. пр. н. е. осиновеният от император Август пълководец Друз преминал Рейн и подчинил територията до река Елба. В плановете на римляните влизало създаването на нова провинция – Германия /между Рейн и Елба/. Но събитията протекли другояче.

На изток, след смъртта на Ирод през 4. г. пр. н. е. в Юдея избухнало въстание и римляните разделили царството му на три и изпратили прокуратори с войски.

На север от Дунав пък владетелят на Маркоманите – Маробод обединил редица германски племена в силен съюз и римляните започнали подготовка за унищожаване на царството му. Превантивният удар трябвало да бъде нанесен от другият осиновен от Август пълководец и брат на Друз – Тиберий. През 6 г. от н. е. започнал извънреден набор на помощни войски сред населението на Панония и Илирия, но това довело до избухването на широкомащабно въстание. Три години 15 легиона потушавали огнищата на съпротива и напредването на Рим отвъд Дунав се отложило.

Есента на 9 г. от н. е. в Рим отбелязали тържественото потушаване на въстанието в Панония и Илирия и тогава дошла ужасяващата новина от Германия. Три римски легиона, под командването на наместника на провинцията - Квинтилий Вар, попаднали в засада отвъд Рейн и били напълно унищожени.

Германските междуплеменни вождове не се разбирали, нямали единна стратегия и често влизали в конфликт помежду си. Част от тях заставали на римска страна и приемали римско гражданство, търсейки подкрепа от легионите. Изглеждало, че успешният римски принцип: „Разделяй и владей“ ще доведе до пълното по-

корение на отвъд рейнските племена.

Преди назначението си в Германия, Квинтилий Вар бил легат в Юдея, където действал особено решително по време на въстанието през 4 г. пр. н. е., когато завладел Йерусалим и разпънал на кръст 2000 бунтовника за назидание. След няколко години в Рим, през 7 г. Август го назначил за пропретор на новоучредената провинция Германия, където Вар въвел римски порядки, съчетани с политика на сплашване и потискане, каквато прилагал и в Юдея. Обаче Вар не обърнал внимание, че прекалено бързо то налагане на римските закони, съчетано с високи налози, ще озлоби варварите. Така дори германските вождове, които били проримски настроени, решили да вдигнат въстание.

Сред тях с най-голямо доверие от Вар се ползвал командващият германските помощни кавалерийски войски – херускът Ариминий.

Под командването на наместника на провинцията се намирили 5 легиона. Новината за бунтове сред марсите – едни от източните германски племена, намерила Вар разположен на летен лагер с три от легионите /XVII, XVIII, XIX/ близо до река Везер. Счита се, че заедно с подразделенията на помощните войски, пропреторът разполагал с 12-18 хиляди войника. Въпреки предупрежденията на друг римски съюзник Сегест, че Ариминий е предател и участва в заговора, Вар послушал съвета на последния да преведе войските си през Тевтобургската гора - възможно най-краткия, но труднопроходим път.

След преминаването на Везер римляните навлезли в гориста местност, наречена Тевтобургска гора. Времето рязко се влошило, завалял дъжд. Обозът изостанал, колоната се разтеглила. В това време започнали атаките на германците, които постоянно нападали вне-

История

запно и се оттегляли. Да се организира ефективна отбрана било невъзможно заради гъстата растителност, дъжда и нарушената комуникация между частите. Германските помощни войски, начело с Ариминий се присъединили към бунтовниците. Римляните разбили лагер, зад който оцелелите подразделения се укрили от нападащите ги варвари. След реорганизация на частите Вар заповядал да се остави целият трудноподвижен обоз и римските войски да се насочат към зимните си квартири при река Липе /десен приток на Рейн/.

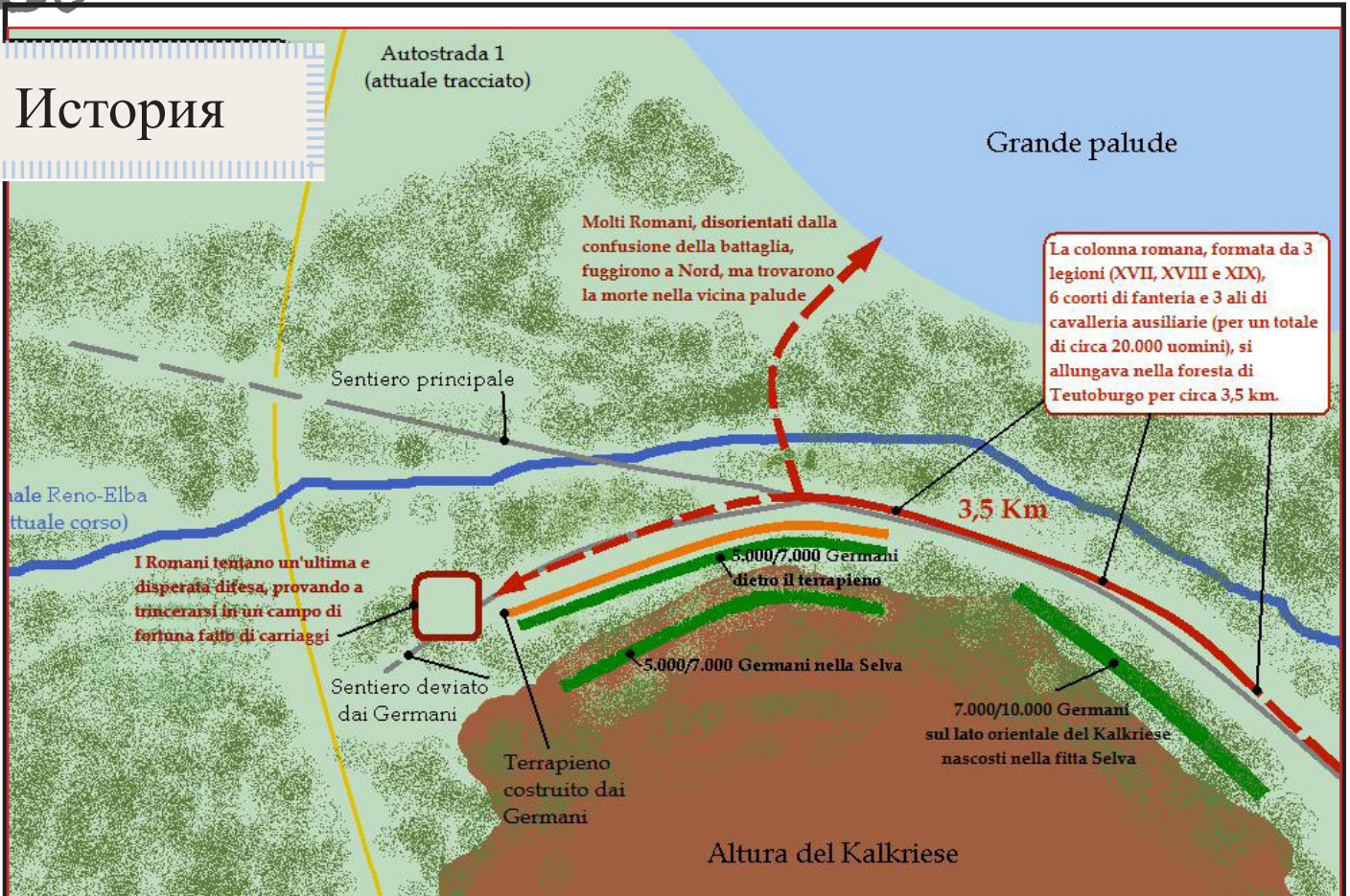
След това римляните настъпили спазвайки ред и внимание. Местността станала по-открита и неподходяща за засади, и германците не смели да се доближат близо до легионите.

На следващия ден римляните доближили теснина /дн. Kalkriese/ от двете страни на която били събрани готовите за бой германски пле-

мена.

Вар решил да направи лагер и на другото утро да нападне укрепления от варварите проход, за да си пробие път. Теснината била широка 300 метра, но скалите, според описанията, били кремъчни и от ерозията им в подножието ѝ се образували пясъчни дюни, придвижването по които било затруднително. Освен това германците направили барикади от отсечени дървета.

Римляните насочили удара си срещу укрепените позиции в началото на теснината. Те успели да пробият там, но с навлизането си в прохода строежът на римляните се нарушил. От склоновете на помощ на варварите започнали да се спускат все повече подкрепления, а в тил на римляните излязла германската конница. Започнал да вали отново дъжд.

Римляните не успели да се престороят, когато последвала нова контраатака на германците. Повечето побягнаха, за да се укрият в лагера. Конницата им ги изоставила, надявайки се да достигне Рейн, но била изклана. Всяка надежда за спасение била изгубена. Вар се самоубил, а примера му последвали и много висши трибуни. Без централизирано командване, остатъците от войската се пръснали, но повечето били изловени и принесени в жертва на германските богове. Малцина подразделения успели да достигнат Рейн. Заедно с унищожението на легионите били загубени и символите им – трите легионни орела. Ариминий наредил отсечената глава на Вар да бъде доставена на Маробод, приканвайки го да се съюзи с него, но царят на маркоманите предпочел да запази неутралитет.

В Рим започнала паника. Август разпуснал личната си охрана, съставена от германци. Според Светоний той бил толкова съкрушен от поражението, че скубел косите си и викал: „Квинтилий Вар, върни ми легионите“. Започнал принудителен набор, който да запълни загубата на трите легиона. Германците обаче не се възползвали от победата си. По-голямата част от тях се разотшла по домовете да празнува успеха, а набезите на останалите в Галия

били спорадични.

За да овладее и закрепи границата по Рейн, бил изпратен отново Тиберий. Едва след шест години неговият племенник Германик отмъстил за римското поражение, предприемайки няколко унищожителни кампании отвъд реката. По време на трите му похода през 15, 16 и 17 г. били върнати двата орела /третият бил върнат при Клавдий/, наказани марсите, свебите, херуските, хауците и фризите, а събраното от Ариминий племенно опълчение претърпяло редица поражения. Спасителят на Германия скоро бил убит от другите вождове, които се опасявали от голямата му популярност.

Въпреки това Тиберий счел, че няма смисъл римляните да се закрепват отвъд Рейн. Те се ограничили с това да извършват периодични наказателни походи и да подклаждат противоречията между разединените племена. Така римската експанзия на северо-изток спряла до руслото на великата река.

История

По-късно през 2 век римският историк Тацит написал за Арминий:

„Това бил безспорно освободителят на Германия, който се опълчил срещу римският народ в периода на неговия най-висок разцвет и въпреки че претърпял поражение, не бил победен във войната. Тридесет и седем години живял той, двадесет години държал в ръцете си властта и варварите досега го възпяват...“

Коментари, мнения и още информация ще намерите във форума - ТУК

Връзки:

Други материали от автора

- Рим и Християнството
- Рождени дни на римските императори
- Възстановка на Тракийски ритуали в Старосел